

A gyermekek és édesanyjuk úgy elgyönyörködtek a három királyok szép játékában! De még nincs ám vége!

Most már tréfás énekbe kezdtek a királyok:

— Elvégeztük a nótánkat,
Kifárasztottuk a szánkat,
Most aztán, ha nem irigylük,
Az adót megadni illik:
Meleg cipót, szalonnát,
Sült malacot, kocsonyát,
Aranyalmát meg diót,
Ropogós mákospatkót,
Vagy ha az nincs, más valamit,
Adjon Isten a helyébe ezerannyit!

Volt is minden, amit csak kívántak. Jutott mindenből még a tarisznyába is.

Isten áldását kívánták azután a házra és megelégedetten továbbmentek.

- b) Az olvasmány által keltett élmények megbeszélése.
- e) Az olvasmány gondolatszoportonként való tárgyalása.

A gyermekek maskarának nézik a három királyt.

Hogy volt öltözve a három király?

Behívják a gyerekeket.

A három király bemutatkozik.

Tréfás énekük.

A három király megajándékozása.

- d) Az olvasmány egészben való elolvastatása.
- e) Az olvasmány tartalmának összefüggő elmondatása.
- f) Elmélyítés. Gyűjtjük a néphagyományokat!

III. Összefoglalás. Miért értékesek a néphagyományok? Hogyan keletkeztek? Milyen néphagyományokat ismerünk községünkben? Ki tud ilyet elmondani?

Költeménytárgyalás.

1940. január 3. hete.

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Móra László: *A Rongyosok* című költeményének tárgyalása.

Nevelési cél: Tiszteljük a hősokeket!

Szemléltetés: Képek egykori újságokból, mellékletekről.

Vázlat.

I. Előkészítés. a) Bszélgessünk arról, mi történt ma egy éve? Minek örültünk akkor? Mi került vissza hazánkhoz? Idézzük fel

újra emlékezetbe az akkori időket: hogy szorongtunk a rádió mellett? Lestük a híreket! De amíg mi a jó meleg szobában ültünk, mit csináltak a derék magyar ifjak? Tereljük rá a szót: kik voltak a „rongyosok”? Életüket kínálták a haza boldogulásáért! Jól tudták, mi sors vár rájuk: de nekik első és legszentebb volt a haza! És hányan nem tértek vissza akkor, amikor már lehetett volna... Hányan nem látták a magyar honvédek diadalmas bevonulását a felszabadított területekre! Így érkezünk el a költemény hangulatához.

b) *Célkitűzés.* A mi kedves költőnk, Móra László is írt egy szép verset a rongyosokról! Elmondom nektek!

II *Tárgyalás.* a) A költemény bemutatása.

A RONGYOSOK.

*Szeptemberben nagyot dobbant szíve
S ment boldogan, mert hitta a haza
És kergette a becsület-szava.*

*Októberben, fényes erdő szélén
Hajrát zúgtak a névtelen nagyok,
Egyszercsak, jaj! — a szívéhez kapott.*

*Harangzúgás, menet nem kísérte,
Rádió sem emlékezett róla...
Koszorúja egy szál őszirózsa.*

*Mit álmodik? Vagy mit panaszkodik?
Hol született és mi volt a neve?
Nem tudja más, csak örök Istene.*

*Hős volt, nagy volt ő s a többi ezren,
Az öklük érc, a szívük vert arany,
A „rongyosokon“ Isten csókja van.*

*Isten csókja dajkálgatja őket,
Aranyérmet szór a napból rájuk.
Halálukért ez a glóriájuk...*

(1939. november 16.)

b) A költemény által ébresztett élmény elmélyítése. A gyermekek mondják el, volt-e valaki ismerősük a „rongyosok“ között? Ki tudja, kik voltak ott? Mit köszönhetünk nekik? Stb.

c) A költemény szakaszonkénti tárgyalása. Szómagyarázat.

Becsületszava; hajrát zúgtak a névtelen nagyok; a szívéhez kapott; rádió sem emlékezett róla...; Hol született és mi volt a neve? Nem tudja más, csak örök Istene; az öklük érc; a „rongyosok“; aranyérmet szór a napból rájuk; glóriájuk.

d) A költemény egészben való elolvastatása.

e) A költemény tartalmának elmondatása.

f) Elmélyítés. Nemesak nagyok, hadvezérek tesznek feledhetetlen szolgálatot hazájukért; ezek a névtelen hősök, akiknek talán semmi jel sem hirdeti nagyságukat, többet adtak édes hazánkért, mint sokan mások! Nem hírnévre, nem kitüntetésre, nem dícsőségre vágytak: önzetlenül, minden haszon nélkül vállalkoztak a leg-nemesebb feladatra: a haza szolgálatára. Nem érdemlik-e meg legnagyobb tiszteletünket? Hősök voltak, mint minden magyar, ha úgy kívánja a haza!

Természeti és gazdasági ismeretek.

1940. január 4. hete.

V. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: A vetőmag előkészítése.

Nevelési cél: Nem várhat jó termést, aki nem ügyel a vetésre. „Ki mint vet, úgy arat.

Szemléltetés. Gabonarosta, konkolyozó bemutatása. Előcsíráztatás.

Megfigyelésre utalás: Miként készülnek otthon a vetésre?

I. Előkészítés. a) Számonkérés. A trágyázásról tanultak összefoglalása. Mi a trágyázás? Miért szükséges? Milyen az istállótrágya, hogyan kezeljük a trágyát? Hogyan trágyázzuk a talajt? Melyek a keveréktrágyák? Mi a zöldtrágya? Melyek az ismertebb műtrágyák?

b) Célkitűzés. Beszéljünk ma a vetőmag előkészítéséről.

II. Tárgyalás. a) A vetés előkészítése. Vetésre csak fejlett, ép, tiszta és csírázóképes magvakat használunk. Fejletlen magvakból nem várható egészséges és bő termés. Ezekről, valamint a gyommagvaktól megtisztítjuk a vetőmagot. A vetőmagot tehát a vetés előtt előkészítjük. A vetőmag előkészítéséhez tartozik a válogatás, a rostálás, a konkolyozás, az előcsíráztatás, a csírázóképeség megállapítása és a csávázás.

b) A válogatás. Vetésre csak fejlett és hibátlan magvakat használunk. A nagyobb magvakat (pl. babot) kézzel válogatjuk meg. A kukoricánál a legszebb csöveket rakjuk félre vetőmag-nak. A cső végén levő szemek fejletlenségük miatt alkalmatlannak vetésre, ezért ezeket külön morzsoljuk le. A gabonaféléknél az apró, fejletlen szemeket rostálással szedjük ki a vetőmag közül. Ezért a vetőmagot mindig gondosan rostáljuk meg.

c) A rostálás. A rostálást szelelőrostaikkal végezzük. (szemléltetés). A rosták ugyanis nagyság és súly szerint osztályozzák a vetőmagot, továbbá megtisztítják a törött magvaktól, a könnyebb gyommagvaktól, a szalmadaraboktól s a pelyvától.

d) A konkolyozás. A szelelőrosta nem tisztítja meg a vetőmagot a gömbölyű gyommagvaktól (pl. a konkolytól és a bükköny-